

AUTENTYCZNY NIEMIECKI

ODCINEK 2

Ucz się mówić tak jak Niemcy!

Prawdziwe codzienne rozmowy na różne tematy.

Die Aufnahme – nagranie

Zwei ehemalige Arbeitskolleginnen treffen sich zufällig im Urlaub in Rom.

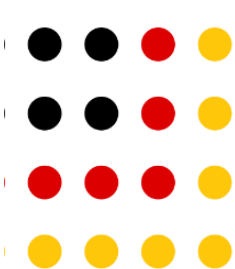
Dwie były koleżanki z pracy spotykają się przypadkowo na urlopie w Rzymie.

Do tego materiału dostajesz (lub pobierasz) plik mp3 z nagraniem tego dialogu.

Ćwiczenie na dobry początek (tzn. na rozumienie ze słuchu):

Was ist richtig, was ist falsch?

	JA	NEIN
Die Kolleginnen haben sich vor zwei Wochen gesehen.		
Janine hat eine neue Arbeitsstelle.		
Janine hat in der letzten Firma 12 Jahre gearbeitet.		
Linda sieht nicht sehr gut aus.		
Linda ist schwanger.		
Lindas Partner heißt Gustav.		
Linda wollte nicht nach Rom fahren.		
Janine war früher nur einmal in Rom.		
Linda hat ihre Reise sehr lange geplant.		
Rom ist Lindas Lieblingsstadt.		

Das Gespräch – rozmowa

Linda: Oh hey, Janine! Das gibt's doch nicht!

Janine: Linda! Dich habe ich ja Ewigkeiten nicht mehr gesehen!

Linda: Ja, unglaublich, wie die Zeit vergeht. Wie geht es dir?
Was macht der neue Job?

Janine: Viel Stress, aber ich habe mich gut eingelebt und es tut gut, neue Aufgaben zu haben. Immerhin habe ich die letzten elf Jahre in dem letzten Job verbracht und es war höchste Zeit für Veränderung.

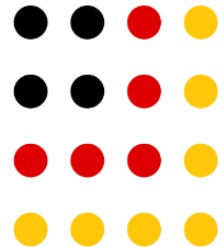
Linda: Wow, elf Jahre. Wirklich eine lange Zeit!

Janine: Und wie geht es dir? Gut und erholt siehst du aus!

Linda: Danke! Florian und ich erwarten ein Kind, das erklärt vielleicht den Glow.

Janine: Oh, herzlichen Glückwunsch! Das sind ja tolle Neuigkeiten. Und jetzt macht ihr nochmal Urlaub, bevor es ernst wird?

Linda: Ja, sozusagen. Wir haben noch eine kleine Bucketlist, bevor wir Eltern werden, und ein Abstecher nach Rom stand schon einige Jahre darauf.

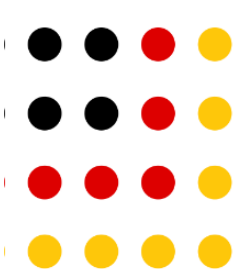

Janine: Ach, wie schön. Setzt euch unbedingt am Abend auf die Spanische Treppe am Trevi Brunnen, das ist sehr romantisch.

Linda: Danke für den Tipp! Ehrlich gesagt sind wir ziemlich spontan hergefliegen und wissen noch gar nicht so genau, was wir uns am liebsten ansehen möchten.

Janine: Da kann ich euch gerne weiterhelfen, ich bin gefühlt jedes zweite Jahr hier. Rom ist meine absolute Lieblingsstadt. Du hast ja meine Nummer, oder? Schreib mir gerne jederzeit, falls du Fragen hast. Genießt euren Aufenthalt und viel Erfolg für die kommende Zeit!

Linda: Tschau, Janine, mach's gut und danke!

Wörter und Wendungen – słówka i zwroty:

ehemalig – były (czyli: dawniejszy)

zufällig – przypadkowo

das gibt's doch nicht! – niesamowite, niewiarygodne, nie do uwierzenia, „nie wierzę własnym oczom!”

Ewigkeiten – „wieki”

die Ewigkeit – wieczność

nicht mehr – już nie

sich einleben – dosł. „wżyć się” w coś, np. w nową pracę, nowe mieszkanie, nowe miasto, nowy kraj zamieszkania. Zaaklimatyzować się.

es tut gut – (to) dobrze robi

höchste Zeit – najwyższy czas

sozusagen – poniekąd, niejako, że tak powiem

der Abstecher – wypad

ziemlich – dosyć, stosunkowo, raczej

weiterhelfen – bardzo często używany wariant „zwykłego” czasownika **helfen**. Dosłownie oznacza „dalej pomóc”, co po polsku wydaje się zbyteczne albo co najmniej dziwne.

Być może popularność wersji **weiterhelfen** zamiast zwykłego, prostszego przecież **helfen**, bierze się stąd, że Niemcy bardzo chętnie używają czasowników rozdzielnie złożonych, a to właśnie jeden z nich. W wymowie akcentujemy ten wyraz na pierwszą połowę, czyli

weiterhelfen

A w czasie teraźniejszym czasownik rozpada nam się na dwie części, np.:

Ich helfe Ihnen gern weiter.

Oczywiście, jeśli chcemy uniknąć takiego rozdzielenia, to użyjemy np. czasownika modalnego:

Sie müssen mir jetzt weiterhelfen. Musi mi Pani/i teraz pomóc.

Wir sind hergeflogen – przylecieliśmy „do tutaj”

her oznacza zawsze ruch do mówiącego

hin oznacza zawsze ruch od mówiącego

Ich bin gefühlt (jedes zweite Jahr hier):

fühlen – czuć

Formy czasów przeszłych:

fühlen – fühlte – gefühlt

Ich habe heute schon gefühlt zehn Tassen Kaffee getrunken.

Wydaje mi się (tak się czuję, jakbym), że wypiałam dziś już dziesięć filiżanek kawy. (Może mi ktoś akurat znowu proponuje kawę, a ja już nie mogę).

Ich bin gefühlt mitten in der Nacht aufgestanden. Wydaje mi się (tak się czuję, jakbym), że wstałam w środku nocy. (Może np. wstałam o 6, a normalnie wstaję o 9)

Ich habe heute noch gefühlt 100 Stunden zu arbeiten. Wydaje mi się (tak się czuję, jakbym), że mam dziś jeszcze 100 godzin do przepracowania. (Mam jeszcze masę pracy i/lub tak okropnie mi się czas dłuży).

Jak widać, użycie tej formy niekoniecznie oznacza czas przeszły. Oznacza nasze aktualne odczucie sytuacji, tak jak Janine wydaje się, że co drugi rok jest na wakacjach w Rzymie (ale to oczywiście bardzo orientacyjne określenie, podobnie jak z dziesięcioma filiżankami kawy, wstawaniem w środku nocy czy stoma godzinami do przepracowania jeszcze dziś).

Anglicyzmy:

W języku niemieckim używanych jest dużo zapożyczeń z języka angielskiego. Anglicyzmy są szczególnie popularne wśród młodszego pokolenia Niemców.

W tym dialogu mamy aż trzy angielskie słowa:

wow – zapożyczone także do języka polskiego wyrażenie podziwu, zdziwienia, radości itd.

der Glow (po niemiecku: der Schein, das Glühen) – poświata, blask, od angielskiego rzeczownika **glow**

die Bucketlist – lista rzeczy do zrobienia przed „kopnięciem w kalendarz (albo – w wersji angielskojęzycznej – w wiadro)”, czyli przed śmiercią albo np. przed ukończeniem 50. roku życia, przed ślubem itp.

Ciekawe konstrukcje

- **Was macht der neue Job?**

Dosłownie: Co robi nowa praca? A naprawdę: Jak ci leci w nowej pracy?

- **..., oder?**

To bardzo popularny potoczny dodatek do zdań, zamieniający je w pytania.

Du wohnst hier, oder? Ty tu mieszkasz, prawda?

Er trinkt keinen Kaffee, oder? On nie pije kawy, nie?

Wir bleiben hier, oder? Zostaniemy tu, nieprawdaż?

Frau Schmitt ist 68 Jahre alt, oder? Pani Schmitt ma 68 lat, czyż nie?

Przed takim końcowym **oder** zawsze stoi przecinek, a całe zdanie przed przecinkiem ma zwykły szyk twierdzący. Dopiero dodatek końcowego **oder**, połączony oczywiście z odpowiednią intonacją, czynią z takiego zdania pytanie.

Na takiej samej zasadzie jak to końcowe „**oder**” funkcjonuje też sporo innych tego typu słówek na czele z najbardziej oficjalnym:

..., **nicht wahr?** ..., nieprawdaż?

albo samym, potocznym:

..., **nicht?** ..., nie?

Szyk zdania

Najbardziej klasyczny, podstawowy schemat niemieckiego zdania twierdzącego wygląda tak:

podmiot	orzeczenie	reszta: od zera do x różnych dodatkowych informacji	niekonieczna, choć praktycznie często spotykana część zdania
(główny aktor zdania, np. osoba)	(co robi? lub co się dzieje? albo działa)	wszystkie dodatkowe informacje	druga część orzeczenia, np. drugi czasownik w czasie przeszłym Perfekt lub przedrostek oddzielający się od czasownika rozdzielnie złożonego
Ich	habe	dich ja Ewigkeiten nicht mehr	gesehen.
Du	siehst	gut und erholt	aus.

To jest tak zwany szyk prosty zdania.

W języku polskim bardzo często pomijamy podmiot i mówimy po prostu: „Nie widziałam cię całe wieki!” (a nie: Ja cię nie widziałam całe wieki) albo „Wyglądasz dobrze i na wypoczętą” (a nie: Ty wyglądasz dobrze i na wypoczętą). W języku niemieckim tak się nie da, musimy w takich zdaniach użyć też osoby, czyli podmiotu.

Jedną z najważniejszych reguł języka niemieckiego jest to, że orzeczenie (albo jego fragment, czyli pierwszy czasownik) znajduje się na drugim miejscu w zdaniu.

W mowie potocznej bardzo często używany jest inny szyk zdania. Jeśli mówiący chce podkreślić jakąś informację szczególnie mocno, to na ogół właśnie od niej rozpocznie zdanie:

Ich habe dich ja Ewigkeiten nicht mehr gesehen!

Dich habe ich ja Ewigkeiten nicht mehr gesehen!

Du siehst gut und erholt aus!

Gut und erholt siehst du aus!

Zauważmy koniecznie, że nie zmienia to zasady dotyczącej drugiego miejsca:

1	2	3	4
Dich	habe	ich ja Ewigkeiten nicht mehr	gesehen.
Gut und erholt	siehst	du	aus.

Zwróćmy uwagę, że przez takie zonglowanie częściami zdania z „**ich habe**” robi się „**habe ich**”, a z „**du siehst... aus**” – „**siehst du aus**”. Taki szyk zdania nazywa się szykiem przestawnym.

Ogólnie język niemiecki oparty jest na trzech głównych konstrukcjach zdań twierdzących:

- szyk prosty (**Ich bin seit 5 min hier**. Jestem tu od 5 min.)
- szyk przestawny (**Seit 5 min bin ich hier**. Od 5 min tu jestem.)
- szyk końcowy (**Du weißt, dass ich seit 5 min hier bin**. Wiesz, że tu jestem od 5 min.)

Zapamiętaj te ważne i popularne zwroty i wyrażenia!

Das gibt's doch nicht! – Niesamowite! / Niewiarygodne! / Nie wierzę własnym oczom! / No coś takiego!

Unglaublich, wie die Zeit vergeht! – Niewiarygodne, jak ten czas leci!

Danke für den Tipp! – Dzięki za radę

ehrlich gesagt – szczerze mówiąc

Viel Erfolg! – (Dużo) Powodzenia!

Mach's gut! – Trzymaj się! / Na razie!

Lieblings...

Wszyscy mają coś ulubionego, po niemiecku określamy to coś za pomocą słowa złożonego z **Lieblings...** i tego czegoś, co właśnie lubimy. Spójrzmy na kilka typowych przykładów:

die Lieblingsstadt – ulubione miasto

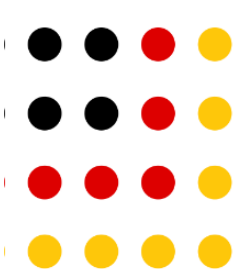
der Lieblingsplatz – ulubione miejsce

das Lieblingsessen – ulubione jedzenie

meine Lieblingskneipe (die Kneipe) – ulubiona knajpa, bar

mein Lieblingsrestaurant (das Restaurant) – ulubiona restauracja.

mein Lieblingsbecher (der Becher) – ulubiony kubek

Uwaga – bardzo częsty błąd!

Jeśli pytamy jakie jest twoje ulubione miasto, miejsce czy jedzenie, to nie używamy słowa „**wie**” (jaki), lecz „**was**” (co):

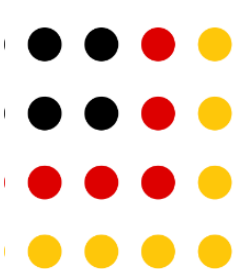
Was ist deine Lieblingsstadt?

Was ist dein Lieblingsplatz?

Was ist dein Lieblingsessen?

Czyli w nieładnym polskim tłumaczeniu: Co jest twoim ulubionym miastem/miejszem czy też jedzeniem.

Jeśli faktycznie zapytamy np. **Wie ist deine Lieblingsstadt?**, to nasz rozmówca odpowie np. **klein** (małe), **gemütlich** (przytulne), **sehr alt** (bardzo stare), **angenehm** (przyjemne) czy coś w tym rodzaju.

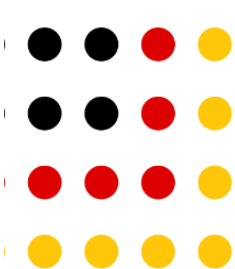
Übungen

Übung 1:

Pogrupuj podane ulubione rzeczy według ich rodzaju gramatycznego:

Liebingsauto, Liebingsautor, Liebingsbeispiel, Liebingsbild, Liebingsblume, Liebingsbuch, Liebingsdisziplin, Liebingsfarbe, Liebingsfilm, Liebingsfrage, Liebingsfrucht, Liebingsgedicht, Liebingsheld, Liebingsinsel, Liebingskandidat, Liebingskuchen, Liebingslied, Liebingsmaler, Liebingsmelodie, Liebingsnummer, Liebingspferd, Liebingsrezept, Liebingsessel, Liebingsspieler, Liebingsssport, Liebingsstelle, Liebingsstück, Liebingsstante, Liebingswein, Liebingswort.

der mein...	die meine...	das mein...

Übung 2:

Przekształć podane zdania z szyku prostego na przestawny rozpoczynając od podkreślonego fragmentu:

1. Die Zeit vergeht heute sehr schnell.
2. Ich arbeite hier schon seit zwei Jahren.
3. Wir haben lange zusammen gearbeitet.
4. Wir waren noch nie in Rom.
5. Ihr macht jetzt einen schönen Urlaub.
6. Wir sind eigentlich spontan hergeflogen.
7. München ist meine absolute Lieblingsstadt.
8. Du hast ja meine Telefonnummer.
9. Wir möchten uns am liebsten alles ansehen.
10. Ich wünsche euch viel Erfolg!

Übung 3:

Nagraj wszystkie zdania z ćwiczenia 2 na smartfona w bezpłatnej aplikacji Tłumacz google i sprawdź, czy zapis na ekranie jest prawidłowy. Próbuj, aż wszystko będzie się zgadzało. Następnie to samo zrób ze zdaniami z klucza (czyli w szyku przestawnym). Tym sposobem utrwalasz sobie ważne schematy.

Schlüssel

	JA	NEIN
Die Kolleginnen haben sich vor zwei Wochen gesehen.		x
Janine hat eine neue Arbeitsstelle.	x	
Janine hat in der letzten Firma 12 Jahre gearbeitet.		x
Linda sieht nicht sehr gut aus.		x
Linda ist schwanger.	x	
Lindas Partner heißt Gustav.		x
Linda wollte nicht nach Rom fahren.		x
Janine war früher nur einmal in Rom.		x
Linda hat ihre Reise sehr lange geplant.		x
Rom ist Lindas Lieblingsstadt.		x

Übung 1:

der mein...	die meine...	das mein...
Lieblingsautor	Lieblingsblume	Lieblingsbuch
Lieblingsfilm	Lieblingsdisziplin	Lieblingsbeispiel
Lieblingsheld	Lieblingsfarbe	Lieblingsbild
Lieblingskandidat	Lieblingsfrage	Lieblingsauto
Lieblingskuchen	Lieblingsfrucht	Lieblingsgedicht
Lieblingsmaler	Lieblingsinsel	Lieblingslied
Lieblingswein	Lieblingsmelodie	Lieblingspferd
Lieblingsspieler	Lieblingsnummer	Lieblingsrezept
Lieblingssport	Lieblingsstelle	Lieblingsstück
Lieblingssessel	Lieblingstante	Lieblingswort

Übung 2:

1. Heute vergeht die Zeit sehr schnell.
2. Schon seit zwei Jahren arbeite ich hier.
3. Lange haben wir zusammen gearbeitet.
4. In Rom waren wir noch nie.
5. Jetzt macht ihr einen schönen Urlaub.
6. Eigentlich sind wir spontan hergeflogen.
7. Meine absolute Lieblingsstadt ist München.
8. Meine Telefonnummer hast du ja.
9. Am liebsten möchten wir uns alles ansehen.
10. Viel Erfolg wünsche ich euch!